

PROEFTUIN VOOR EEN NIEUWE WERELD

— A A A A A A A / E  
| A A | A A A A A A  
E A A | | A A | A A  
A / E E A A | | A A  
A A A A / E E A A  
| A A A A A A A / E  
| A A L A B A A A  
E V L I E L A N D  
A / E E A A | | A A  
A A A A / E E A A  
| A A | A A A A A A  
E A A | | A A | A A  
A / E E A A | | A A  
A A A A / E E A A

INHOUDELIJK JAARVERSLAG 2015

# Lab Vlieland

## Proeftuin voor een nieuwe wereld

*Inhoudelijk Jaarverslag 2015*

### V van Verandering

Twee jaar na oprichting en proefdraaien op eiland en festival Into The Great Wide Open heeft Lab Vlieland afgelopen jaar de volgende stap genomen in het realiseren van missie en doestellingen: nl. het 'aanspoelen' van ideeën, projecten en best practices aan vaste wal. Het Lab is volop actief als verbinder, verteller en vooral versneller van de duurzame transitie. De variëteit aan betrokken partijen, de bijzondere oplossingen en experimenten van Lab Vlieland zijn goed voor eiland en festival. Tijd om de successen te delen met andere eilanden, festivals, bedrijven en instellingen in Noord-Nederland. Partners en stakeholders die onze doelstellingen delen en waar wij op onze beurt weer van kunnen leren; om vanuit gedeelde waarden en toekomstvisie samen verder Nederland en de rest van de wereld in te trekken.

### Deze ontwikkelingen en meer willen we hier graag met u delen:

Lab Vlieland ziet volop kansen voor een transitie naar een duurzamere wereld. Lab Vlieland wil actief bijdragen aan deze transitie door een proeftuin te zijn voor deze nieuwe wereld. Dé plek waar praktijk en wetenschap samenkomen met kunst, cultuur en bedrijfsleven. Waar ruimte is voor experiment én dialoog. Waar studenten, kunstenaars en ondernemers elkaar inspireren, motiveren en aanjagen.



## Kennis

Lab Vlieland onderzoekt de uitdagingen van de duurzaamheidstransitie samen met overheden en kennisinstellingen. Het Lab verbindt de juiste opleidingen, faculteiten en slimme studenten aan deze uitdagingen en werkt met gezamenlijke kennis en ervaring aan praktische oplossingen.

Een voorbeeld hiervan is de samenwerking met de faculteit Energy Science van de Universiteit Utrecht, met wie we het energieverbruik op Vlieland in kaart hebben gebracht om in de nabije toekomst een programma voor energiemonitoring voor het hele eiland te kunnen maken. De nieuwe studie 'Future planet actions' van de Universiteit van Amsterdam (UvA) organiseerde met Lab Vlieland een pressure-cooker sessie met als thema de transitie naar een duurzame maatschappij

Ook is in 2015 een journalistiek project uitgevoerd in samenwerking met Human en de UvA. In een prachtige combinatie van onderzoeksjournalistiek, nieuwe media en theater werden kansen, obstakels en vorderingen rond het realiseren van een energieonafhankelijk eiland in beeld gebracht. Binnen het Go Fishing-project werkten bedrijven, studenten en start-ups in een aantal sessies aan verschillende scenario's voor biobased-oplossingen voor duurzaamheidsvraagstukken.





## Kunde

Als werkplaats waar ideeën tastbaar worden gemaakt en in de praktijk gebracht, biedt Lab Vlieland ruimte voor experiment. Dit is nodig om uitdagingen van vandaag de dag het hoofd te kunnen bieden. Het Lab initieerde afgelopen jaar verschillende projecten en hielp ook anderen deze te realiseren. Daarvoor werd de opgedane kennis en kunde op het gebied van slimme, duurzame oplossingen voor diverse doeleinden ingezet.

Voorbeelden zijn het produceren van duurzame energie uit wind en zon op festivallocatie bij Concert at Sea en Into The Great Wide Open. Daarnaast heeft Lab Vlieland samen met vele partners de Fountain of Wayne gerealiseerd: het eerste openbare watertappunt op Vlieland.

A vertical column of stylized, light-colored letters (A, H, A, H, A, H, A, H, A, H) is positioned on the left side of the page, serving as a decorative element.

## Innovatie

Lab Vlieland helpt startups en innovatieve ideeën verder door ze te helpen de volgende stap te zetten: ontwikkeling, testen, productie en marketing. De ideale proeftuinen hiervoor zijn de eilanden en festivals. Op de min of meer besloten festivals is het de tijdelijkheid, de creatieve energie en diversiteit die een vruchtbaar kader scheppen om nieuwe oplossingen verder te ontwikkelen en in de praktijk te testen.

Dit doet het Lab tegenwoordig samen met acht andere festival in Noord-Nederland onder het gezamenlijke vaandel Innofest, dat begin 2016 op Eurosonic/Noorderslag werd gelanceerd. Het nieuwe samenwerkingsverband heeft de steun van de drie noordelijke provincies, de steden Groningen, Leeuwarden en Assen, de Noordelijke Ontwikkelingsmaatschappij (NOM) en Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN). In het kader van innovatie wordt ook samengewerkt met partner Open House; incubator en meer voor innovatieve oplossingen rond festivals.

### V van voorwaarts

Onder andere Innofest, dat met veel enthousiasme en belangstelling werd gelanceerd. Innofest zet acht Noord-Nederlandse festivals in als proeftuin voor duurzame innovaties en startups. Waar Innofest vooral experimenteert met vernieuwende ideeën en best practises uitwisselt, zet Lab Vlieland kennis en creativiteit in om concrete oplossingen, voor de verduurzaming van festivals, maar vooral de samenleving.

In die zelfde maand faciliteerde Lab Vlieland een panel op Eurosonic/ Noorderslag over het thema 'slimmer omgaan met stroom op festivals'. Jaarlijks wordt er 15 miljoen liter diesel verstoekt op de gezamenlijke festivals in Nederland. Er zijn wel ideeën om dit adequaat te kunnen meten en plannen voor besparing en de inzet van duurzame technologie, maar Lab Vlieland wil doorpakken en bundelt daarom de krachten. Op EPIC 2016 werden door het panel 'Energie op Festivals' de drempels en kansen in kaart gebracht. De volgende stap is het vormen van een coalitie die voor een concrete uitvoering van de ideeën moet gaan zorgen.

In 2015 heeft de gemeente Vlieland het Lab ingezet als aanjager en ondersteuner van haar ambities om in 2020 energieonafhankelijk/ energieneutraal te zijn. Om dat te halen, zal daar ook in 2016 hard aan getrokken moeten worden. Onder meer in de vorm van een zonneweide, het halen van externe expertise naar het eiland en een aantal kleinere duurzame projecten op het eiland.

Lab Vlieland werkt tevens aan de Vlieland Campus om de lopende en toekomstige projecten en samenwerkingen op het gebied van sociale en duurzaamheidsvraagstukken een permanente en fysieke plek te geven. Het idee is dat kunstenaars, creatieven, studenten, bedrijfsleven, kennisinstellingen en Vlielanders in verschillende samenstellingen aan deze vraagstukken werken op een bijzondere en inspirerende plek. Ver van alles, maar toch dichtbij. Vlieland is daarbij het knooppunt, niet het eindpunt.

De ontwikkelingen rond nieuwe vormen van recreatie krijgen een vervolg in een onderzoek en plan voor een prachtige plek in Zuid-Limburg. Dit project doet het Lab in samenwerking met partijen als Staatsbosbeheer, Weltevree, Festina en Triomf. Het doel is een mooie en duurzame locatie te creëren waar een aantrekkelijk cultureel programma, innovatie en lokaal eten samen gaan met buitenleven en gezelligheid.

# Projectenlijst 2015

## Projecten op Vlieland

- Vlieland 2020 Energie Onafhankelijk, UU
- Onderzoek naar Draagvlak Windenergie Vlieland
- Zonneweide, Vlieland
- Bezoek Søren Hermansen
- Write Here Write Now

## Advies projecten

- Willem Barentsz, Harlingen
- Ecolodges camping Stortemelk
- Circulaire Cultuur Camping, Tiengemetten
- Open House

## Projecten op Festivals

- Panel energie op festivals op ADE
- Panel meten is weten op EPIC
- Panel Festival Driven Innovation op EPIC
- Pre-Launch Innofest op Welcome To The Village
- Oerol
- HIVOS-hut Concert At Sea

## Projecten op Into The Great Wide Open

- De Stille Vloot
- Grijswaterproject
- Pilot composteren van groenafval.
- ICEK bierpomp,
- Jas van Pauline van Dongen
- Energie metingen Watt NOW
- Kartent
- Fountain of Wayne
- Festival Veldfles
- De Strandtuin
- Energieonafhankelijke locaties; 5 kunstroutelocaties & Halverwege

## Projecten met Kennis-instellingen & Start-ups

- Start HvA minor SYBIT
- Pressure cooker, Future Planet Studies, UvA
- Energie monitor, Universiteit Utrecht
- Academie voor popcultuur, lesprogramma
- Go Fishing, Boston groep
- Pelican House
- HomeComposter
- Coaching Watt-Now



/ A A A A A A / E  
 \ A A / A A A A A  
 E A / \ A A / A A  
 A / E E A / \ A A  
 A A A A / E E A /  
 \ A A A A A A / E  
 \ A A / A A A A A  
 E A / \ A A / A A  
 A / E E A / \ A A  
 A A A A / E E A /